

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/13/2024
Identifikačné číslo spisu:	7620205255
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7620205255.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. S.E., narodenú XX. Y. XXXX, W., U. XXX/XX, zastúpenú opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vázovova 7/A, Bratislava, matky Ž. D., narodenej X. C. XXXX, X. F., P. XXX/XX a otca F. S., narodeného XX. P. XXXX, X. Q., Q. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Annou Ondrovou, advokátkou, Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 483/47, IČO: 55 980 918, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B3-39P/9/2021 (predtým na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 39P/9/2021), o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 20. marca 2024 sp. zn. 12CoP/57/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 24. januára 2023 č. k. 39P/9/2021-364 I. zvýšil „vyživovaciu povinnosť“ (správne „výživné“) otca na maloletú F. zo sumy 70 € mesačne na sumu 100 € mesačne od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 a na sumu 150 € mesačne od 1. februára 2023, ktoré výživné je otec povinný „poukazovať“ (správne „platiť“) vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky; II. otcovi uložil tiež povinnosť „uhradiť“ (i tu správne „zaplatiť“) zročné výživné za obdobie od 22. októbra 2020 do 31. januára 2023 vo výške 819,70 € v troch splátkach tak, že prvú splátku vo výške 200 € je otec povinný „uhradiť“ do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, druhú splátku vo výške 300 € do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia a tretiu splátku vo výške 319,70 € do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia; zamietol návrhy III. matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti, IV. otca na zníženie výživného a V. otca na zmenu úpravy styku s maloletou a vyslovil, že VI. týmto mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. januára 2018 č. k. 3P/11/2017-44 vo výroku o výživnom a VII. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku, právne zdôvodneného ustanoveniami § 2, § 38 ods. 1, § 52, § 111 písm. c)

a d) a § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „CMP“) a § 24 ods. 1 až 4, § 25 ods. 1 a 2, § 26, § 36 ods. 1 vety prvej, druhej a štvrtej, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „ZoR“) bližšie vysvetlil dôvody, so zreteľom na ktoré zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves označený vyššie v časti o výživnom na maloletú. Vecne dôvodil, že matka sa návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloletú od podania návrhu zo sumy 70 € mesačne na sumu 250 € mesačne; otec naopak protinávrhom požadoval zníženie výživného na sumu 50 € mesačne a úpravu styku s maloletou počas víkendov, Veľkej noci, Vianoc a prázdnin, a keďže na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky je čiastočne dôvodný a návrh otca za dôvodný nepovažoval (vôbec), rozhodol spôsobom reprodukoványm zhora.

3. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie otca rozsudkom z 20. marca 2024 sp. zn. 12CoP/57/2023 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „CSP“) v napadnutých výrokoch I. a II. a v závislých výrokoch VI. A VII. potvrdil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Pri posudzovaní, či s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní boli splnené podmienky na zvýšenie výživného otca na maloletú v rozsahu určenom súdom prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo vzťahu k otcom namietaným skutočnostiam vyčerpávajúco a správne skutkovo aj právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky účastníkov a zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa otec s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré čiastočne vyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného a napadnutý rozsudok tak nie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti (z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia).

4. K námietke otca týkajúcej sa jeho zlej finančnej situácie uviedol, že táto nepostačuje na to, aby mu nemohla byť uložená povinnosť platiť zvýšené výživné. Zdôraznil, že zložitá rodinná situácia neznamená, že by sa otec nemohol uplatniť na trhu práce v mieste svojho bydliska, prípadne v jeho širšom okolí za lepších mzdových podmienok. Otec netvrdil ani nepreukázal, že by sa pokúšal nájsť si lepšie platené zamestnanie. Navyše ním predložená lekárska správa o psychickom stave jeho manželky (diagnóza: depresívna porucha) datovaná ku dňu 2. septembra 2021 nepreukazuje, že by otec musel vykonávať prácu iba počas noci z dôvodu potreby jeho prítomnosti v domácnosti počas dňa, resp., že by nemohol vykonávať i prácu, ktorá si vyžaduje cestovanie (najmä ak poukazuje na nedostatok pracovných ponúk na východnom Slovensku a pri zohľadnení, že v mieste jeho bydliska býva i jeho otec). Pre tento dôvod podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne prihliadal na príjem, ktorý otec mohol dosahovať (a dosahoval v predchádzajúcom zamestnaní), t. j. minimálne 1 000 € mesačne. Konštatoval, že pri uplatnení princípu potencionality príjmov osoby povinnej platiť výživné súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov, t. j. príjmov, ktoré povinný (potencionalne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, či dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje tiež vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Odvolací argument otca týkajúci sa jeho zlej finančnej situácie nepostačuje na to, aby mu nemohla byť uložená povinnosť platiť zvýšené výživné. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 ZoR má totiž výživné prednosť pred inými výdavkami

rodičov. Súdom prvej inštancie určená výška výživného je vzhľadom na vek maloletej, jej aktuálne životné náklady a tendenciu ich zvyšovania v budúcnosti primeraná; zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov a zohľadňuje i ďalšie dve vyživovacie povinnosti otca. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že výživné určené súdom prvej inštancie je vzhľadom na zákonné ustanovenia citované ním v odôvodnení preskúmaného rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané a korešponduje so zisteným skutkovým stavom. Výživné aj po zvýšení zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb maloletej a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletej na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre jej všestranný rozvoj, čo fakticky znamená, že podiel matky na výživnom je porovnateľný s podielom otca, pretože o maloletú sa osobne stará a dobrovoľne si voči nej plní vyživovaciu povinnosť v rozsahu zodpovedajúcom jej príjmu. Rovnako aj dlh na výživnom pre maloletú podľa názoru odvolacieho súdu určil súd prvej inštancie správne a správne povolil vzhľadom na jeho výšku jeho zaplatenie v splátkach.

5. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej tiež len „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov s vrátením veci na ďalšie konanie prvoinštančného súdu, ako aj odloženie vykonateľnosti napádaných rozsudkov z dôvodov hodných osobitného zreteľa (ktoré ale bližšie nekonkretizoval, a ktoré majú vyplývať zo samotného dovolania). K vade zmätočnosti uviedol, že ani jeden z nižších súdov dostatočne neobjasnil, prečo vychádzal pri určovaní jeho možností a schopností iba z príjmu, ktorý dosahoval v spoločnosti B. X. X.H.E.. (t. j. z príjmu 1 000 €) bez zohľadnenia ďalších kritérií. Namietal, že odvolací súd vo vzťahu k potencialite príjmov nijakým spôsobom neriešil súvisiace skutočnosti, akými sú objektívne dané možnosti a reálna situácia na trhu práce v regióne, zdravotný stav a vek dovolateľa, či situácia v rodine, na ktoré je v zmysle zákona potrebné prihliadať a vysporiadať sa s nimi. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 20. februára 2019 sp. zn. 3Cdo/236/2018 a konštatoval, že nižšie súdy na jeho závery neprihliadli. Doplnil, že jeho subjektívne schopnosti sa môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, vekovej kategórii, či dosahované zárobky v daných povolaniach. Zároveň namietal, že po vypovedaní plnej moci v mesiaci jún 2021 zo strany advokáta, ktorý ho v konaní pred súdom prvej inštancie na začiatku zastupoval, nebol zastúpený advokátom a nebol primerane poučený o dôkazoch potrebných na preukázanie výšky jeho príjmov a výdavkov, pričom poučenie o procesných právach a povinnostiach je jednou zo záruk zákonnosti a naplnením práva na prístup k súdu. Rozhodnutie navyše považuje za prekvapivé, nakoľko nižšie súdy dovolateľa neinformovali o aplikácii § 75 ods. 1 ZoR. Navyše rozhodnutie považuje za nedostatočne odôvodnené aj z dôvodu, že odvolací súd sa v rámci odôvodnenia svojho rozsudku nevysporiadal po vecnej ani po skutkovej a právnej stránke s ním predloženou argumentáciou (uplatňovanou v priebehu celého konania).

6. Matka navrhla dovolanie zamietnuť (?) v plnom rozsahu bez nároku na ďalšie odvolanie otca.

7. Opatrovník zrejmy dovolací návrh nepodal, keď len uviedol, že matka aj otec by sa mali v rovnakej miere podieľať na starostlivosti o maloleté dieťa, ktoré má s pribúdajúcim vekom zvýšené výdavky, a preto sa pridržiava posledného rozhodnutia súdu.

8. Dovolanie je podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v takýchto veciach je od 1. júla 2016 (t. j. od nadobudnutia účinnosti súboru právnych predpisov, ktorými došlo k rekonštrukcii slovenského civilného procesu) upravené v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77, obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v neprospech ktorého boli vydané napádané rozhodnutia (§ 424 CSP), za

splnenia tiež podmienok spísania dovolania a zastúpenia dovolateľa na to zákonom určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

10. Dovolanie je i za aktuálnej úpravy procesného práva (tak ako v podmienkach skoršej úpravy) mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd preto nesmie byť vnímaný (sporovými stranami ani sebou samým) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súvislosti porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/155/2016, 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017 alebo 8Cdo/67/2017).

11. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú potom vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Otec v dovolaní uviedol, že jeho prípustnosť vyvodzuje z § 420 [písm. f)] CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Z obsahu dovolania otca smerujúceho voči rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že otec v podstatnom namietal arbitrárnosť a nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci v tom, že súd otca nepoučil o dôkazoch potrebných na preukázanie výšky jeho príjmov a výdavkov a neinformoval ho ani o aplikácii ustanovenia § 75 ods. 1 ZoR.

15. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane (účastníkovi mimosporového konania), aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu (účastníka) nevyplýva jej (jeho) právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej (jeho) právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou (ním) predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej (jeho) vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý proces nie je ani právo dožadovať sa navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „ústavný súd“ - sp. zn. I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 50/04 a IV. ÚS 252/04).

16. K námietkam otca týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia (primárne napádaného rozsudku odvolacieho súdu a sekundárne jemu predchádzajúceho a ním potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie) treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež len „ESLP“) aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov a jedného nálezu ústavného súdu) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí - ďalej len „FMZV“ - ČSFR č. 209/1992

Zb.) v sebe zahŕňajú tiež právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09 a I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254 - B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania (teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný), bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď; ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, str. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Aj podľa ústavného súdu právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

17. Dovolací súd uvádza, že spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.). Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie „sporů“ medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie takého výsledku konania (rozhodnutia), ktorý (-é) zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa. Je pritom potrebné tiež podotknúť, že dovolací súd nie je oprávnený preskúmať a prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu z hľadiska ich správnosti a úplnosti (§ 442 CSP), ani prehodnocovať vykonané dôkazy; pretože opačný prístup by bol porušením zásady priamosti súdneho konania (keďže skutkovými súdmi sú v podmienkach tuzemského civilného procesu výlučne súd prvej inštancie a odvolací súd). Rozsudok odvolacieho súdu napádaný dovolaním otca spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). V odôvodnení rozsudku odvolací súd ním zvolený spôsob rozhodnutia aj náležite (a objektívne uspokojivo) vysvetlil; jeho argumentácia je koherentná a odôvodnenie konzistentné. Odvolací súd ako aj prvoinštančný súd podrobne uviedli, z akých dôvodov dospeli k záveru o potrebe zvýšiť výživné na maloletú a špecificky odvolací súd (v bode 19. odôvodnenia jeho rozsudku) podrobne vysvetlil, z akých dôvodov prihliadal na príjem otca, ktorý by mohol dosahovať (a dosahoval v predchádzajúcom zamestnaní), t. j. minimálne 1 000 € mesačne s poukazom na potencialitu príjmu. Uviedol o. i. (citované z rozsudku), že „ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine ... plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú povinnosť. Je potrebné zdôrazniť, že v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania alebo zmenu bydliska, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Otec síce uviedol, že k zmene zamestnania ho viedla zložitá rodinná situácia, avšak to ešte neznamená, že by sa nemohol uplatniť na trhu práce v mieste svojho bydliska, príp. v jeho širšom okolí za lepších mzdových podmienok.“. Doplnil, že „princíp potenciality sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojim konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné.“.

18. K už uvedenému žiadúce je ešte poznamenať, že ak na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie (pred nižšími súdmi) nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a podobne), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; tieto nedostatky však v prejednávanej veci neboli dovolacím súdom zistené.

19. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (tu porovnaj, napr. 4Cdo/229/2020, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020 a 7Cdo/187/2021).

20. Ani vo vzťahu k namietanému nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu (resp. oboch nižších súdov) nezistil dovolací súd žiadne také pochybenia alebo vady, ktoré by pre ich intenzitu či závažnosť predstavovali porušenie práva otca na spravodlivé súdne konanie. Pokiaľ dovolateľ namietal jeho neinformovanie nižšími súdmi o aplikácii § 75 ods. 1 ZoR (ustanovenia zakotvujúceho aj v tomto prípade použitý princíp potenciality príjmov), k tomuto je potrebné uviesť, že zo žiadneho ustanovenia procesného práva nevyplýva povinnosť súdu prvej inštancie informovať účastníka konania o aplikácii konkrétneho ustanovenia hmotného práva, použitého pri rozhodovaní (skôr ako v rozhodnutí, čiže jeho odôvodnení). Na práve uvedenom nič nemení ani povinnosť súdu uviesť buď na pojednávaní alebo pri predbežnom prejednaní veci svoje predbežné právne posúdenie veci (§ 181 ods. 2 veta druhá a tretia CSP, resp. § 171 ods. 1 veta druhá CSP), nakoľko predbežným právnym posúdením práve pre jeho predbežnosť (závislosť len od obsahu spisu ešte pred vykonaním dokazovania) jednak súd pri konečnom rozhodovaní nie je viazaný, najmä ale v tomto konkrétnom prípade z obsahu spisu vyplývalo, že dovolateľ sa možnosti byť oboznámený s predbežným právnym posúdením veci súdom prvej inštancie pre nedostavenie sa ním na žiadne z určených pojednávaní (tu porovnaj č. l. 221 - 223, 283 - 284 a 346 - 349 spisu) zbavil sám. Odvolací súd síce povinnosť poskytnúť účastníkovi možnosť vyjadriť sa k použitiu právnej úpravy pre rozhodnutie významnej ešte pred svojím rozhodnutím má (§ 382 CSP), táto povinnosť sa však vzťahuje (v záujme eliminovania javu prekvapivosti rozhodnutia v druhej a rozhodujúcej inštancii) výlučne na tie ustanovenia právnych predpisov, ktoré v konaní na súde prvej inštancie použité neboli a odvolací súd ich hodlá použiť po prvý raz sám. O taký prípad ale v tentoraz prejednávanej veci nešlo, nakoľko tu už súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie (o. i.) aj ustanovením § 75 ods. 1 ZoR (bod 58. odôvodnenia jeho rozsudku) a použitie rovnakej úpravy odvolacím súdom nemohlo byť pre žiadneho z účastníkov prekvapivé (keďže možnosť, že odvolací súd bude úpravu o potencialite príjmov považovať za relevantnú tak ako pred ním súd prvej inštancie, sa javila podstatne pravdepodobnejšou alebo prinajmenšom rovnako pravdepodobnou ako opačná možnosť). K námietke dovolateľa o jeho nepoučení o dôkazoch potrebných k preukázaniu výšky jeho príjmov a výdavkov (rozumej tých reálne dosahovaných) potom platí, že ani nepriznanie jej úspechu v konaní na odvolacom súde nemohlo založiť porušenie práva na spravodlivý proces, keď z dôvodov priblížených už vyššie a predtým aj nižšími súdmi muselo byť zjavné (mimo akúkoľvek pochybnosť), že relevantným tu mohlo byť len dokazovanie na nemožnosť vychádzania z potenciálnych príjmov (a nie na výšku tých dosahovaných v skutočnosti).

21. Pokiaľ dovolateľ cez vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietal aj nesprávne právne posúdenie veci (odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu z 20. februára 2019 sp. zn. 3Cdo/236/2018); toto bolo vylúčené, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (tu porovnaj R 24/2017). Prípadná snaha namietat' (aj) nesprávne právne posúdenie veci (a takto uplatniť tiež druhý zákonom predpokladaný dovolací dôvod) pritom v tomto prípade nebola

sprevádzaná aj vymedzením pre rozhodnutie významnej právnej otázky, pri ktorej riešení malo dôjsť k tvrdenému odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], pričom sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu či prosté spochybňovanie jeho správnosti alebo kritika prístupu odvolacieho súdu zvoleného pri právnom posudzovaní veci kritériu uvedenému v ustanovení § 420 písm. f) CSP významovo nezodpovedajú (9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020 a 9Cdo/248/2021).

22. Záverom sa žiada uviesť ešte to, že dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 1 CSP (teda existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre navrhovaný postup, pominúc na tomto mieste dovolateľom zvolený spôsob argumentácie v prospech takéhoto návrhu), a preto v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (tu napokon porovnaj, napr. 4Cdo/108/2019, 4Cdo/144/2019, 9Cdo/72/2020 či 9Cdo/184/2020).

23. Najvyšší súd preto zo všetkých vyššie uvedených dôvodov procesne neprípustné dovolanie otca odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

24. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania, keď nezistil žiaden dôvod pre výnimku zo zákonom ustanoveného pravidla.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.